

Birgitta Åkerson
Projektledare

Yttrande avseende motion "Hjälp lundaborna att komma ut - avskaffa hjälpmedelsavgiften"

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

att godkänna förvaltningens remissvar/yttrande avseende motionen Hjälp lundaborna att komma ut - avskaffa hjälpmedelsavgiften i enlighet med tjänsteskrivelse 2021-08-26 samt överlämna remissvaret/yttrandet till kommunfullmäktige som nämndens yttrande.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden har fått remiss av kommunkontoret avseende motion (V) (S) (Fi) "Hjälp lundaborna att komma ut - avskaffa hjälpmedelsavgiften".

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att upphäva kommunfullmäktiges beslut (dnr KS 2019/0804) om en abonnemangsavgift på hjälpmedel i ordinärt boende på 65 kr/mån, oavsett antal hjälpmedel, att upphäva kommunfullmäktiges beslut (dnr KS 2019/0804) om en avgift för hämtning av hjälpmedel i ordinärt boende, samt att kostnaderna för detta 2021 finansieras genom kommunstyrelsens reserverade medel för Coronaåtgärder.

Underlag för beslutet

- Vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-06-25 Yttrande avseende motion "Hjälp lundaborna att komma ut - avskaffa hjälpmedelsavgiften"
- Motion 2021-03-25 "Hjälp lundaborna att komma ut - avskaffa hjälpmedelsavgiften"

2021-08-26

Diarienummer

VOO 2021/0293

Ärendet

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämnden har fått remiss av kommunkontoret avseende motion (V) (S) (Fi) "Hjälp lundaborna att komma ut - avskaffa hjälpmedelsavgiften".

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta

att upphäva kommunfullmäktiges beslut (dnr KS 2019/0804) om en abonnemangsavgift på hjälpmedel i ordinärt boende på 65 kr/mån, oavsett antal hjälpmedel,

att upphäva kommunfullmäktiges beslut (dnr KS 2019/0804) om en avgift för hämtning av hjälpmedel i ordinärt boende, samt att kostnaderna för detta 2021 finansieras genom kommunstyrelsens reserverade medel för Coronaåtgärder.

I motionen anförs att hjälpmedelsavgifter bör hävas så att så många lundabor som möjligt kan komma ut och ta del av våra offentliga miljöer.

Hjälpmedelsavgift i ordinärt boende i Lunds kommun

Kommunfullmäktige beslutade 2020-01-30 §17, på vård- och omsorgsnämndens initiativ¹, om införande av

en abonnemangsavgift på hjälpmedel i ordinärt boende på 65 kr/mån, oavsett antal hjälpmedel. Avgiften ingår i maxtaxan.

en avgift på 300 kr för hämtning av hjälpmedel i ordinärt boende. Avgiften ingår **inte** i maxtaxan.

År 2021 är abonnemangsavgiften 65 kr/mån och hämtningsavgiften 302 kr. Brukare i särskilt boende och brukare med LSS-insatser omfattas **inte** av avgifterna.

Införandet av avgifterna var ett led i vård- och omsorgsnämndens besparingar, till följd av kommunfullmäktiges beslut om den ekonomiska ramen för åren 2020-2022 som medförde att vård- och omsorgsnämndens ram minskade med 77,7 mnkr från 2019 till 2020.

En abonnemangsavgift för hjälpmedel skulle dessutom utgöra incitament för att lämna tillbaka onödiga hjälpmedel när brukaren

¹ Vård- och omsorgsnämnden beslut 2019-11-20 §114

2021-08-26

Diarienummer

VOO 2021/0293

inte längre har behov av dem, vilket är positivt ur ett miljöperspektiv.

Enligt Socialstyrelsens kartläggning från 2016 tog 30 % av kommunerna ut någon form av hjälpmedelsavgift (dvs en avgift som är kopplad till det hjälpmedel som förskrivs).²

Erfarenhet hjälpmedelsavgift i Lund

Hjälpmedelsförrådet och myndighetsfunktionen fick en hel del klagomål vid införandet av hjälpmedelsavgifter. Införande av abonnemangsavgiften för hjälpmedel i Lund har lett till större återlämning av hjälpmedel som inte används.³

Klagomålen har dock lagt sig och det finns inte motstånd mot abonnemangsavgift för hjälpmedel, mer än enstaka klagomål.⁴

Det finns dock något fler som fortfarande klagar på hämtningsavgift för hjälpmedel. Dock har hämtningsavgiften fått till följd att fler själva ordnar transporten vid återlämnande av hjälpmedel.⁵

Samordnaren för avgifter bedömer att hjälpmedelsavgifterna idag fungerar bra. Avgiftshandläggarna får inte mer frågor avseende hjälpmedelsavgifter än avseende något annat. Det händer att brukare inte har förstått att debiteringen sker i efterskott.

Det är svårt att få fram hur mycket intäkter som inkommit pga att abonnemangsavgiften ingår i maxtaxan. 2710 personer som utifrån regelverket har abonnemangsavgift⁶ (maj 2021). Då abonnemangsavgiften ingår i maxtaxan (maxbeloppet brukaren betala för vissa insatser enligt SoL) och är inkomstprövad så betalar inte samtliga brukare med hjälpmedelsabonnemang. Betalande för inlämning hjälpmedel 302 kr skattas till i snitt ca 10 personer i månaden. Hämtningsavgiften ingår inte i maxtaxan och är inte inkomstprövad.⁷

Hjälpmedelsförskrivningen i Lund har minskat. Det har dock varit en nationell minskning avseende utskrivning hjälpmedel pga pandemin, så det finns inget som pekar på att införande av

² Hjälpmedel i kommuner och landsting Socialstyrelsen, 2016 s. 46

³ Kvalitetstrategi ansvar hjälpmedel 2021-05-24

⁴ AT hjälpmedelsförrådet 2021-06-11

⁵ AT hjälpmedelsförrådet 2021-06-11

⁶ Dvs ej LSS eller särskilt boende

⁷ 2021-05-26 Avgiftssamordnare

2021-08-26

Diarienummer

VOO 2021/0293

abonnemangsavgiften för hjälpmedel minskat hjälpmedelsförskrivningen.⁸

Fler kommuner i Skåne abonnemangsavgift för hjälpmedel

När Lund beslutade om abonnemangsavgift för hjälpmedel hade bla Ängelholm, Båstad, Helsingborg och Eslöv beslutat om abonnemangsavgift för hjälpmedel. Fler skånska kommuner har infört abonnemangsavgift för hjälpmedel bla Ystad (85 kr/månad) , Vellinge (65 kr/månad) och Kävlinge (80 kr/månad). Fem av nio kommuner inom Sodexo-samarbetet har nu infört abonnemangsavgift på hjälpmedel.⁹

Avgifters påverkan hjälpmedelsanvändning

I utredningen SOU 2017:43 lyfts fram att av de kartläggningar som finns, kan utredningen inte dra några säkra slutsatser om huruvida det finns användare som avstår förskrivna hjälpmedel på grund av avgifternas storlek eller ej. Inte heller statistiken på vårdområdet i övrigt ger stöd för att många människor tvingas avstå från vård på grund av höga avgifter. Däremot kan enskilda få höga kostnader för hjälpmedel som inte förskrivits och som de därför köper in på egen hand.¹⁰

Föredragning

Införandet av avgifterna enligt ovan var ett led i vård- och omsorgsnämndens besparingar, till följd av kommunfullmäktiges beslut om den ekonomiska ramen för åren 2020-2022 medförde att vård- och omsorgsnämndens ram minskade med 77,7 mnkr från 2019 till 2020.

Förvaltningen vill lyfta fram att i Lunds kommun ingår abonnemangsavgiften för hjälpmedel i maxtaxan (maxbeloppet brukaren betala för vissa insatser enligt SoL). Maxtaxan finns för att brukare ska skyddas mot höga avgifter. Om brukaren har låg inkomst utifrån förbehållsbeloppet kan abonnemangsavgiften för hjälpmedel dessutom sänkas/utgå.

En abonnemangsavgift för hjälpmedel kan utgöra incitament för att lämna tillbaka onödiga hjälpmedel när brukaren inte längre har behov av dem, vilket är positivt ur ett miljöperspektiv.

Hämtningsavgiften för hjälpmedel gör att fler själva återlämnar sina hjälpmedel. Hämtningsavgiften omfattas dock inte av maxtaxa eller förbehållsbelopp.

⁸ Kvalitetsstrateg hjälpmedel 21-05-24

⁹ Kvalitetsstrateg hjälpmedel 21-05-24

¹⁰ SOU 2017:43 s. 426

2021-08-26

Diarienummer

VOO 2021/0293

Förvaltningen bedömer inte att hjälpmedelsavgifterna hindrar lundaborna att komma ut.

Beredning

Beredning har skett inom förvaltningen.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet. Avseende avgifter för hjälpmedel är barn inte berörda, då Region Skåne ansvarar för hjälpmedel för barn upp till 20 år.

Konsekvenser personer med funktionsnedsättning

Avgifter påverkar enskilda personers ekonomi. Abonnemangavgiften för hjälpmedel ingår dock i maxtaxan. Hjälpmedelsavgifterna avser inte särskilt boende enligt SoL/LSS och inte brukare i ordinärt boende med LSS-insatser.

Ekonomiska konsekvenser

Under pandemin har antalet brukare i hemvården minskat och så även hjälpmedelsförskrivningen. Om hjälpmedelsavgifterna avskaffas skattas att avgiftsintäkterna, vid ordinära förhållanden, minskar med 1 465 tkr per år för abonnemang hjälpmedelsavgifter i ordinärt boende och 40 tkr per år för hämtning av hjälpmedel i ordinärt boende.

Anna Borgius
Vård- och omsorgsdirektör

Birgitta Åkerson
Projektledare

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:

För kännedom:
Kommunkontoret